

Privatinės teisės užduotis

2025 m. sausio 24 d.

Ieškovė VMI 2024 m. gruodžio 1 d. kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama pripažinti tarp atsakovių Vardenės Pavardaitės ir Vardės Pavardienės 2022 m. kovo 4 d. sudarytą buto dovanojimo sutartį negaliojančia bei taikyti restituciją natūra – gražinti Vardei Pavardienei ginčo butą. Ieškinyje nurodė, kad atlikus Vardės Pavardienės paskutinių penkerių metų (2016-2021 m.) gautų pajamų analizę, nustatyta, jog ji sudarė nemažai nekilnojamojo turto perleidimo sandorių su giminaičiais, jos veikla turi ūkinės-komercinės veiklos požymių, todėl 2024 m. balandžio 17 d. sprendimu apskaičiavo, kad atsakovė Vardė Pavardienė turėjo sumokėti į valstybės biudžetą iš viso 220 000 Eur mokesčių. Ieškovė teigia, kad atsakovė Vardė Pavardienė neatlygintinai perleido vertingą turtą – ginčo butą (masinio vertinimo metu nustatyta jo vertė – 175 000 Eur), savo dukrai – atsakovei Vardenei Pavardaitėi, siekdama išvengti prievolės sumokėti mokesčius valstybei, todėl toks sandoris pažeidžia VMI, kaip Vardės Pavardienės kreditorės, teises. Apie atliekamą mokestinį patikrinimą atsakovė Vardė Pavardienė žinojo nuo 2023 m. gruodžio mėnesio, nes buvo apie tai informuota ir kviečiama atvykti į VMI. Ginčo sandorio sudarymo metu Vardė Pavardienė buvo registruota užimtumo tarnyboje kaip ieškanti darbo, nuolatinių pajamų negavo, o be perleisto buto turėjo tik menkavertį žemės sklypą ir garažą, kurių bendra vertė 19 000 Eur.

Atsakovės teigia, kad ginčijama dovanojimo sutartis niekaip nepažeidė ieškovės teisių ir teisėtų interesų, nes Vardė Pavardienė ginčijamo sandorio sudarymo metu turėjo prievolę dukrai. Atsakovė Vardenė Pavardaitė iki 2022 m. gyveno Belgijoje, ten dirbo labai gerai apmokamą darbą tarptautinėje institucijoje ir sutaupytus pinigus pervesdavo mamai su tikslu taupyti bei vėliau nusipirkti gyvenamąjį būstą. Atsakovė Vardenė Pavardaitė laikotarpiu nuo 2018 m. iki 2021 m. banko pavedimais pervedė savo mamai iš viso 123 000 Eur, o prieš grįžtant gyventi į Lietuvą, paprašė mamos surasti ir nupirkti jai butą. Atsakovė Vardė Pavardienė, turėdama patirties nekilnojamojo turto perleidimo sandoriuose, nutarė perleisti ginčo butą dukrai, taip siekdama realizuoti jos norą investuoti sutaupytus pinigus. Ginčo butą atsakovė Vardė Pavardienė buvo įsigijusi iš pažįstamo asmens 2017 m., bet savo reikmėms nenaudojo, todėl jį pasiūlė dukrai. Atsakovės nurodė, kad jų šeimoje yra įprasta turtą perleisti neatlygintiniais dovanojimo sandoriais, todėl ir šį ginčo sandorį „įformino“ kaip dovanojimą. Atsakovė Vardenė Pavardaitė nurodė, kad mamos padovanotas butas buvo prastos būklės, jį reikėjo remontuoti, todėl nesąžininga būtų iš esmės pagerintą butą gražinti mamai. Atsakovės prašo ieškinių atmesti, nes ginčijamas sandoris niekaip nepažeidė VMI interesų, bei ieškovės reikalavimams taikyti ieškinių senaties terminą. Papildomai atsakovės pareiškė prašymą stabdyti bylą, nes atsakovė Vardė Pavardienė administraciniam teismui apskundė VMI mokestinio patikrinimo išvadą dėl 220 000 Eur mokesčių paskaičiavimo.

1. Koku sandorių negaliojimo pagrindu remdamasi ieškovė nutarė ginčyti tarp atsakovių sudarytą dovanojimo sutartį? Nurodykite konkrečią teisės normą ir aptarkite visas jos taikymo sąlygas, susiedami su ginčo faktinėmis aplinkybėmis.
2. Kaip šio ginčo kontekste būtų paskirstoma šalių įrodinėjimo pareiga? Ar šiuo atveju gali būti taikomos prezumpcijos?
3. Ar ieškovės pareikštas ieškinys yra pagrįstas? Jeigu ginčijamas sandoris būtų pripažintas negaliojančiu, argumentuokite, koks restitucijos būdas būtų taikomas šiuo atveju?
4. Koks ieškinių senaties terminas taikytinas šio ginčo kontekste ir kaip jis skaičiuotinas?
5. Ar pagrįstas atsakovių prašymas stabdyti bylą? Jei taip, koku teisiniu pagrindu? Jeigu ne, kodėl?
6. Kokią reikšmę administraciniuose teismuose nagrinėjamame mokestiniame ginče nustatytos faktinės aplinkybės turės šio ginčo atveju? Kaip nagrinėjamu atveju vertintinas mokestinio tyrimo metu priimtas sprendimas?

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2025 m. sausio 24 d.

Apylinkės teisme nagrinėjama baudžiamoji byla, kurioje A. ir B. kaltinami pagal BK 178 straipsnio 1 dalį tuo, kad pagrobė svetimą turtą, būtent: 2020 m. gruodžio 31 d. apie 23.20 val., veikdami bendrininkų grupe, iš Č. priklausančio neužrakinto garažo, esančio šalia gyvenamojo namo, išnešė jame laikomas statybines bei apdailos medžiagas (keramines plyteles, statybinius mišinius, glaistą, gipso kartoną ir kt.), bendros 5502 Eur vertės, jas paslėpė netoliese miškelyje ir taip pagrobė svetimą, Č. priklausantį, turtą;

A. ir B. taip pat kaltinami pagal BK 178 straipsnio 1 dalį tuo, kad pagrobė svetimą turtą, būtent: 2020 m. gruodžio 31 d. apie 23.55 val., veikdami bendrininkų grupe, iš Č. priklausančio neužrakinto garažo, esančio šalia gyvenamojo namo, išnešė jame laikomas statybines bei apdailos medžiagas (dekoratyvinius sienų apmušalus, dažus ir kt.), bendros 2520 Eur vertės, jas paslėpė netoliese miškelyje ir taip pagrobė svetimą, Č. priklausantį, turtą.

Prokuroras teismo prašo:

- *kaltinamųjų* veiksmus kvalifikuoti pagal BK 178 straipsnio 2 dalį, kaip du pavienius nusikaltimus, motyvuodamas tuo, kad kaltinamųjų patekimas į asmens nuosavybės teise priklausantį neužrakintą garažą turi būti vertinamas kaip įsibrovimas į patalpą. Kaltinamieji į šią patalpą pateko laisvai, tačiau jie neturėjo leidimo ten patekti; garažas, kurio durys buvo neužrakintos, yra gyvenamojo namo aptvertoje teritorijoje. Abu kaltinamieji suprato, kad patenka į uždaroje teritorijoje esančią svetimą patalpą, todėl jų veiksmai atitinka įsibrovimo į patalpą požymį;
- *be to*, nustatyta byloje, kad kaltinamieji į nukentėjusiajam Č. priklausantį garažą pateko neturėdami aiškaus sumanymo pagrobti konkretaus dydžio svetimą turtą. Pavykus pirmą kartą nepastebėtiems išnešti iš garažo statybines medžiagas, jie nusprendė dar kartą ten sugrįžti ir pagrobti ten likusias statybines bei apdailos medžiagas. Tai rodo, kad kaltinamieji savo veiksmų nesuvokė kaip vienos nusikalstamos veikos ir, įsibraudami į garažą pirmą kartą, neturėjo išankstinio sumanymo dėl kito nusikalstamo veiksmo;
- *kaltinamajam A.* už inkriminuotas nusikalstamas veikas paskirtą laisvės atėmimo bausmę subendrinti su ankstesniu nuosprendžiu jam paskirta ir neatlikta bausmės dalimi. Nustatyta, kad kaltinamasis A. nusikalstamas veikas padarė po to, kai apylinkės teismo 2019 m. sausio 5 d. įsiteisėjusiu nuosprendžiu jis buvo pripažintas kalnu ir nuteistas pagal BK 178 straipsnio 2 dalį, 187 straipsnio 1 dalį ir jam buvo paskirta subendrinta galutinė dviejų metų laisvės atėmimo bausmė; jos vykdymas, pritaikius BK 75 straipsnio nuostatas, atidėtas trejiems metams. 2021 m. sausio 13 d. apylinkės teismo nutartimi, 2019 m. sausio 5 d. teismo nuosprendžiu paskirtos bausmės vykdymo atidėjimas buvo panaikintas ir jis pasiūstas atlikti laisvės atėmimo bausmę (realiai atlieka bausmę nuo 2021 01 23). Todėl šioje nagrinėjamoje byloje paskirta bausmė turi būti subendrinta su ankstesniu nuosprendžiu A. paskirta bausme, pridedant visą neatliktos bausmės dalį. Bausmės pradžia skaičiuoti nuo nuosprendžio paskelbimo dienos.

Gynyba prašo:

- *kaltinamiesiems* inkriminuotas nusikalstamas veikas kvalifikuoti kaip vieną tęstinę nusikalstamą veiką pagal BK 178 straipsnio 1 dalį ir skirti jiems minimalią laisvės atėmimo bausmę; byloje nustatyta, kad į garažą kaltinamieji pateko pro atrakintas duris; svarbu ir tai, kad gyvenamojo namo teritorija, kurioje buvo garažas, nors ir yra aptverta,

bet kiemo vartai buvo ne tik atrankinti, bet ir atidaryti. Tai reiškia, kad byloje nenustatytas vagystę kvalifikuojantis požymis – įsibrovimas į patalpą. Be kita to, kaltinamieji suprato, kad paėmę iš garažo statybines ir apdailos medžiagas, vienu kartu visko nepajėgs išnešti, todėl išnešę ir paslėpę dalį pagrobtų daiktų, netrukus grįžo paimti ir kitą jų dalį. Tai rodo, kad visi nusikalstami veiksmai buvo suplanuoti iš anksto ir turi būti kvalifikuojami kaip viena tęstinė nusikalstama veika. Gynyba teigė ir tai, kad kaltinamųjų veiksmai negali būti kvalifikuojami pagal BK 178 straipsnio 2 dalį, kaip prašo prokuroras, ir dėl to, kad įtarimai jiems buvo pareikšti ir byla su kaltinamuoju aktu perduota teismui pagal BK 178 straipsnio 1 dalį. Prokuroras, BPK nustatyta tvarka, teismo bylos nagrinėjimo metu nepateikė prašymo pakeisti kaltinimą, o teismas, savo nuožiūra, kaltinimo keisti negali, nes taip būtų pažeistos bylos nagrinėjimo teisme ribos ir kartu pasunkinta kaltinamųjų teisinė padėtis;

- *kaltinamajam A.* paskyrus šioje byloje bausmę pagal BK 178 straipsnio 1 dalį, subendrinti ją su apylinkės teismo 2019 m. sausio 5 d. nuosprendžiu paskirta bausme ir į bausmės laiką įskaityti pagal ankstesnį (2019 m.) nuosprendį realiai atliktos laisvės atėmimo bausmės dalį. Be to, priešingai nei prašo prokuroras, bausmės pradžią skaičiuoti ne nuo priimamo nuosprendžio paskelbimo dienos, o nuo faktinio jo sulaikymo 2021 01 23 dieną, vykdamas 2019 m. sausio 5 d. nuosprendį.

Klausimai:

1. Vadovaudamiesi BK normomis, kvalifikuokite kaltinamųjų nusikalstamus veiksmus. Išdėstykite išsamius jūsų pateikto nusikalstamų veikų teisinio vertinimo motyvus.
2. Teismui kaltinamųjų nusikalstamus veiksmus kvalifikavus pagal BK 178 straipsnio 1 dalį, kaip du pavienius nusikaltimus, koks paskirtų bausmių bendrinimo būdas turėtų būti taikomas ir kodėl? Atsakymą pagrįskite BK nurodyta bausmių bendrinimo taisykle.
3. Vadovaudamiesi BK nurodytomis bausmių skyrimo taisyklėmis, subendrinkite kaltinamajam A. nagrinėjamoje byloje paskirtą bausmę su ankstesniu nuosprendžiu paskirta bausme. Nurodykite bausmės pradžios laiką.
4. Ar teismas gali savo iniciatyva pakeisti kaltinimą? Motyvuotą atsakymą pagrįskite konkrečiomis BPK nuostatomis. Išdėstykite kaltinimo keitimo teisme pagrindus ir tvarką.